

NCR

voor coöperatief
ondernemen

Notitie zorgcoöperaties

Maart 2021

Dienstverlening door coöperaties in de zorg

Aanleiding

Zorgaanbieders kunnen zich op diverse manieren presenteren: als zelfstandige of werkzaam vanuit een BV. Tegenwoordig zien we dat wijkverpleegkundigen, jeugdhulpverleners, zorgboerderijen en therapeuten zich steeds vaker verenigen in een coöperatie. Een logische keuze; omdat de zorgaanbieder zich kan richten op kwalitatief goede zorg en de administratieve afhandeling bij de coöperatie ligt. De zorginkoper heeft te maken met één partij. Echter de rechtsvorm coöperatie is niet altijd even bekend, wat kan leiden tot koudwatervrees bij aanbestedende partijen en/of opdrachtgevers.

Ook zien we in de praktijk dat bepaalde gemeenten bij een aanbesteding niet alleen alle gegevens van de coöperatie maar ook alle gegevens betreffende de diverse feitelijke zorgaanbieders/locaties aangeleverd willen krijgen. Dit leidt aan beide kanten tot veel onnodig administratief werk. Het is onvoldoende duidelijk dat de coöperatie in deze gevallen geldt als de contractspartij, de verantwoordelijke rechtspersoon, het enig aanspreekpunt.

Dit document is bedoeld om eventuele onbekendheid van de rechtsvorm coöperatie weg te nemen, en vooral duidelijk te maken dat het contracteren van een zorgcoöperatie voor Zorgkantoren, gemeenten en andere contractspartijen veel voordelen oplevert. Wat betekent het voor een zorginkopende partij om met een coöperatie afspraken te maken over het leveren van zorg in plaats van met een BV of met een zelfstandige? En wie kan op de kwaliteit van de geleverde zorg worden aangesproken?

NCR

NCR is het 'Huis van de coöperatie'. Het centrum van het debat over coöperatief ondernemen in Nederland. De plek waar visievorming en inspiratie plaatsvindt en waar coöperaties elkaar ontmoeten en van elkaar leren. NCR behartigt de belangen van coöperaties. Ongeveer 90% van de coöperatief behaalde omzet in Nederland is bij NCR aangesloten.

Groei van coöperaties in de zorg

De coöperaties in de zorg zijn bezig met een opmars: waren er in 2016 nog 352 coöperaties in de gezondheidszorg actief, in 2020 stond de teller al op 479¹. In de coöperatie bundelen zelfstandige dienstverleners hun krachten, kennis en kunde. Zorginkopende partijen hebben voortaan niet meer met tientallen afzonderlijke zelfstandige dienstverleners te maken, maar met slechts één partij: de coöperatie.

De rechtsvorm coöperatie

De zorgcoöperatie is in feite een vereniging die vanuit haar bedrijf zorg aanbiedt. In de meeste zorgcoöperaties zijn de leden zelfstandige zorgaanbieders. De coöperatie neemt hen (administratief) werk uit handen, zodat de zelfstandigen zich kunnen richten op datgene waar ze goed in zijn, namelijk het aanbieden van kwalitatief verantwoorde zorg. De coöperatie zorgt ten behoeve van haar leden vaak voor diensten als centrale facturatie en administratie, kennisontwikkeling, kwaliteitshandhaving en acquisitie.

¹ Onderzoek uitgevoerd door NCR, 2020: <https://www.cooperatie.nl/artikelen/het-nederlandse-cooperatieve-landschap-2020/>

Wie is verantwoordelijk voor de geleverde zorg?

Bij de meeste coöperaties die werkzaam zijn in de zorg geldt de coöperatie zelf als contractspartij. De coöperatie is op grond van de overeenkomst met de gemeente, het zorgkantoor of een andere zorginkoper verantwoordelijk voor een juiste nakoming van de overeengekomen zorgdiensten. De coöperatie maakt met deze partijen bindende afspraken over de wijze waarop de facturatie moet worden gedaan, of over de kwaliteit van de geleverde zorg, etc. Als bij nakoming van deze afspraken problemen ontstaan, kan de gemeente, het zorgkantoor of een andere zorginkoper de coöperatie hierop aanspreken.

Aan de achterkant maakt de coöperatie op haar beurt afspraken met de leden, de feitelijke zorgaanbieders. De coöperatie zorgt ervoor dat geborgd is dat deze leden kwalitatief goede zorg leveren. Dit kan de coöperatie doen door te eisen dat haar leden gecertificeerd zijn, of door haar leden te verplichten om zich te houden aan het Kwaliteitshandboek van de coöperatie. In sommige gevallen is de coöperatie ook zelf gecertificeerd.

Mocht de gemeente bepaalde contractuele eisen aan de te leveren zorg stellen, dan is het de verantwoordelijkheid van de coöperatie om ervoor te zorgen dat de zorg wordt uitgevoerd door een lid dat hieraan voldoet. In dat opzicht is die situatie niet anders dan wanneer de gemeente een contract zou aangaan met een stichting of een BV. Het zijn alle rechtspersonen die als zodanig overeenkomsten kunnen aangaan en rechten en plichten hebben en moeten nakomen.

Eén aanspreekpunt

Voor Zorgkantoren, gemeenten en andere contractspartijen biedt het contracteren van een de coöperatie een groot voordeel ten opzichte van het contracteren van diverse kleine zorgaanbieders. De coöperatie fungeert namelijk als aanspreekpunt. In de praktijk betekent dit een aanzienlijke tijdsbesparing voor de Zorgkantoren, gemeenten etc.

Kleinschalig en regionaal

Veel zorgcoöperaties zijn landelijk gevestigd. De zelfstandige zorgaanbieders oftewel de leden van de coöperatie werken regionaal en kleinschalig. Voor cliënten is dat bijzonder prettig. Zij krijgen niet steeds andere mensen over de vloer. Daarnaast passen zorgcoöperaties binnen het beleid van VWS om nieuwe aanbieders in de zorg een kans te geven.

Continuïteit van de verleende zorg

Voor iedere zorginkoper is continuïteit van de verleende zorg van groot belang. De ervaring leert dat ziekte of andere problemen binnen de coöperatie worden opgelost. Het gevoel van solidariteit en gezamenlijkheid binnen de coöperatie is groot.

Wilt u meer weten over zorgcoöperaties, neem dan contact met ons op:

Marijke Flamman

Senior coöperatie adviseur / jurist

Nationale Coöperatieve Raad (NCR)

m.flamman@cooperatie.nl

06-53748946